

Rettigheter og plikter for asylsøkere

48-timersprosedyren (Hurtigspor)

Du har disse rettighetene når du søker om beskyttelse

- Du kan gi noen andre lov til å handle på dine vegne hvis du gir personen fullmakt. En fullmakt skal være skriftlig.
- Du kan få hjelp til å finne en advokat hvis du ønsker dette. Advokaten må du selv betale for. Hvis søknaden din blir avslått, kan du få hjelp av advokat og da må du ikke betale for dette.
- Hvis du ønsker det, kan du få hjelp til å kontakte FNs høykommissær for flyktninger, og norske ikke-statlige organisasjoner som hjelper asylsøkere.

Til deg som opplever vold, tvang eller press

- Hvis du har blitt utsatt for eller frykter å bli utsatt for vold eller overgrep i Norge, kan du si fra til ansatte i politiet, Utlendingsdirektoratet, asylmottaket eller hjelpeorganisasjoner.
- Hvis du er utsatt for tvangsekteskap, kjønnslemlestelse eller menneskehandel, ved at noen utnytter deg i prostitusjon, arbeid eller tjenester kan du si fra til ansatte i politiet, Utlendingsdirektoratet, asylmottaket eller hjelpeorganisasjoner.
- Hvis du har fysiske eller psykiske helseplager på grunn av at du har vært utsatt for tortur, kan du be om en helsesamtale på ankomstsenteret eller få hjelp av helsetjenesten når du har flyttet til et asylmottak.

Du har disse pliktene når du søker om beskyttelse

- Du må gi sanne opplysninger til norske utlendingsmyndigheter.
- Du må gjøre ditt beste for å skaffe de opplysningene og dokumentene norske myndigheter ber om.
- Hvis du har pass eller andre reisedokumenter, må du levere dem til politiet.
- Du må vise alle opplysninger du har om identiteten din til politiet, enten på papir eller elektronisk. Hvis du har andre id-dokumenter som nasjonalt ID-kort eller førerkort, kan politiet be om at du leverer dem inn.
- Du må gi fingeravtrykk, ansiktsfoto og signatur. Fingeravtrykk og ansiktsfoto bruker vi for å:
 - sjekke om du allerede er registrert i våre datasystemer, og for å forsikre oss om at andre ikke kan utgi seg for å være deg.
 - sjekke om du er ettersøkt av politiet i Norge eller andre land.
 - sjekke om du har fått utreiseplikt eller innreiseforbud fra eller til andre EU- og Schengenland.
- Ansiktsfoto brukes også til et adgangskort for de som skal overnatte på Nasjonalt ankomstsenter, og til et asylsøkerbevis som viser at du har søkt beskyttelse i Norge. Asylsøkerbeviset er ikke et bevis på din identitet og kan heller ikke brukes som reisedokument.
- Hvis du flytter til en privat adresse før saken din er behandlet, må du gi beskjed til politiet om adressen til din nye bolig.
- Du må oppholde deg i Norge til søknaden din er endelig avgjort.

Politiet kan undersøke deg og eiendelene dine

- Politiet kan undersøke deg og eiendelene dine for å avklare identiteten din og for å få tak i opplysninger av betydning for søknaden din om beskyttelse.
- Hvis det er aktuelt med slike undersøkelser vil du få beskjed av politiet.

Du kan bli straffet og utvist hvis du bryter pliktene dine

- Søknaden din kan bli avslått dersom du gir uriktige opplysninger, eller holder tilbake opplysninger som har betydning for saken din.
- Du kan bli straffet hvis du gir uriktige eller villedende opplysninger om identiteten din med vilje, eller ikke gjør ditt beste for å avklare identiteten din.
- Du kan bli straffet hvis du gir uriktig forklaring om hvorfor du søker om beskyttelse.
- Du kan også bli utvist og få et forbud mot å reise inn igjen i Norge, og landene som deltar i Schengen-samarbeidet.
- UDI kan selv undersøke om du ga riktige opplysninger i saken din etter at du får en oppholdstillatelse. Det kan for eksempel være opplysninger om bosted, statsborgerskap eller familierelasjoner. Hvis det senere blir oppdaget at du ga uriktige opplysninger, kan vi trekke tilbake tillatelsen din.

Norsk lov tillater at vi kan hente og dele opplysninger om deg

- Vi forteller aldri ditt hjemlands myndigheter at du har søkt om beskyttelse eller hva som er grunnen til at du har søkt om beskyttelse. I noen tilfeller kan vi hente inn opplysninger om deg fra hjemlandet ditt.
- Vi kan utveksle opplysninger om deg med humanitære organisasjoner, for eksempel FNs høykommissær for flyktninger og Amnesty International.
- Vi kan utveksle opplysninger om deg med myndighetene i andre land.
- Vi kan utveksle opplysninger om deg med andre norske offentlige myndigheter.
- Vi kan hente inn opplysninger fra offentlig tilgjengelige kilder, slik som nettsider og sosiale medier.

Informasjonen om deg blir trygt lagret i datasystemene våre

- Svarene dine blir en del av din søknad om beskyttelse, og blir lagret i våre datasystemer. Vi har tilgang til de opplysningene om deg som er nødvendige for å behandle søknaden din.
- Vi bruker svarene dine til å avklare din identitet, behandle søknaden din, og forberede integrering eller retur.
- Vi bruker også svarene dine for å finne riktig mottaksplass til deg og gi deg tilrettelegging mens du bor der.
- Fingeravtrykkene, ansiktsfotoet og signatur blir lagret i våre datasystemer.
- Du har rett til å få informasjon om hvilke opplysninger vi har registrert om deg og hvor de er lagret. Hvis du ønsker mer informasjon om dette, kan du kontakte politiet eller Utlendingsdirektoratet.
- Hvis du oppdager at vi har registrert feil opplysninger om deg, kan du be politiet eller Utlendingsdirektoratet om å oppdatere eller slette dem.

- Norske utlendingsmyndigheter har taushetsplikt. Vi kan ikke gi opplysningene dine til andre med mindre du gir oss lov til det, eller hvis norsk lov tillater det.
- Vi kan bruke opplysningene fra din søknad om beskyttelse i senere utlendingssaker.

Kontakt med politiet og Utlendingsdirektoratet

- Vi bruker e-postadressen og telefonnummeret du gir oss til å kontakte deg, og til å sende deg oppdateringer om saken din.
- Dersom du bytter telefonnummer eller e-postadresse, må du gi oss beskjed, slik at vi fortsatt kan kontakte deg.
- Hvis du ikke vil at vi skal sende deg oppdateringer, må du gi beskjed til noen av dem som jobber her.

Du kommer fra et land hvor myndighetene kan gi beskyttelse til sine borgere og derfor behandler vi søknaden din raskt

- Søknaden din blir behandlet raskere enn de fleste andre søknader, som oftest innen 48 timer. Det er fordi du er fra et land der UDI mener at myndighetene etterlever menneskerettighetene på et akseptabelt nivå, og derfor kan gi god nok beskyttelse til sine borgere.
- Som oftest mener UDI at det er åpenbart at en søker fra disse landene ikke fyller vilkårene for å få beskyttelse. På grunn av det er det nesten ingen som får beskyttelse i Norge når de kommer fra et av disse landene.
- UDI har en liste over hvilke land som faller inn i denne kategorien, og landet du kommer fra er ett av disse. UDI følger med på menneskerettighetssituasjonen i landene, og kan fjerne eller legge til land fra listen dersom situasjonen endrer seg.
- Dersom du gir opplysninger som tilsier at søknaden din ikke skal behandles i 48-timesprosedyren, vil saken din behandles som en vanlig søknad om beskyttelse. Det skjer i få saker.

De fleste behøver ikke å snakke med UDI

- De fleste søkerne snakker bare med politiet, mens noen få snakker også med UDI. Politiet vil gi deg beskjed om hva som gjelder for deg.
- Du vil som hovedregel få en samtale med en norsk ikke-statlig organisasjon som hjelper asylsøkere før samtalen med politiet. Hvis det ikke er mulig, vil du få utdelt en brosjyre fra denne organisasjonen med informasjon på ditt språk.

De fleste får avslag på søknaden

- Dersom du ønsker å klage må du gjøre det innen en uke etter at du ble kjent med vedtaket. Du får en advokat som kan hjelpe deg med å klage.
- Du har vanligvis plikt til å forlate Norge med en gang selv om klagen er til behandling.
- Du kan be om å få bli i Norge mens UDI behandler klagen. Det er vanligvis tre timers frist for å be om det etter at du har blitt kjent med avslaget. Det er nesten ingen som får bli i Norge mens klagen behandles.
- Du må selv dekke kostnadene med å reise tilbake til hjemlandet ditt. Hvis du blir værende og politiet må transportere deg ut, vil du skylde norske myndigheter penger for uttransporten.

De fleste får et forbud mot å reise inn i Schengen

- Dersom du får avslag, blir du utvist fra Norge og Schengen-området i ett år. Så lenge utvisningen gjelder kan du ikke reise inn i Schengen på andre typer tillatelser, som for eksempel visum eller arbeidstillatelse.
- Du blir ikke utvist hvis du trekker søknaden om beskyttelse før UDI har fattet vedtak. Når du skal snakke med politiet vil de spørre deg om du fortsatt ønsker å søke om beskyttelse, eller om du vil trekke søknaden.
- Du blir ikke utvist hvis du er statsborger i et land i EU/EØS-området.